

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	מס' ההוראה: 5.1	עדכון מס': 0	
תאריך הוראה קודם:	תאריך עדכון: 2.11.16	דף מס': 1	מתוך: 9

1. מטרת הנוהל

1.1. לוודא כי הביצועים הסביבתיים (המשלימים את סוגיות התכנון והניטור) משיגים את המטרות והיעדים שגובשו ע"י קובעי המדיניות, הנהלת המועצה.

2. הגדרות

- 2.1. **מצב חירום** – מצב הנוצר כתוצאה מאירוע המסכן את מקום האירוע ו/או הסביבה (לדוגמא, אירוע הכרוך בדליפה או שפיכה של חומרים מסוכנים, רעילים, דליקים או שפכים).
- 2.2. **פעולות מניעה** – פעולות המקטינות את ההסתברות להתרחשות מצב חירום.

3. תוכן הנוהל

- 3.1. פעילויות האגפים השונים מתבססות על מכלול חוקי המדינה, חוקי עזר של מועצה מקומית שהם, תקנות, ותב"ע, כמפורט בדרישות עפ"י דין בניהול סביבתי (מסמך ישים 1) לרבות תהליך בקרת העמידה בדרישות אלו.
- 3.2. פעילויות האגפים הקשורות להיבטים סביבתיים ומבוצעות במסגרת האגפים מפורטות בהוראות העבודה האגפיות (נספח 1 – רשימת הוראות העבודה).
- 3.3. פעילויות האגפים תבוצענה תוך שמירה על מדדים שנקבעו בהתאמה למדיניות המועצה ועל מנת להשיג את המטרות והיעדים שנקבעו (מסמך ישים 2). לשם כך יקפיד כל מנהל אגף על ביצוע של התוכניות הסביבתיות הנגזרות מתוך המטרות.
- 3.4. בקרה על יישום תוכניות הניהול הסביבתיות תבוצע קודם כל על ידי ראשי האגפים האחראים באופן ישיר על מנהלי המחלקות שאמורים להוציא אותם אל הפועל.
- 3.5. במסגרת המעקב השוטף של מנכ"ל המועצה תתבצע בקרה תפעולית למימוש התוכניות של ראשי האגפים.

רכש

- 3.6. רכישת ציוד למועצה ולמוסדותיה תיעשה בהתאם לשיקולים סביבתיים כחלק ממערכת ניהול הסביבה במועצה מקומית שהם.
- 3.7. תהליך קבלת ההחלטות בבחירת הספק למימוש ההזמנה ולהתקשרות עמו, יהיה מורכב מהשיקולים והקריטריונים הבאים:
- 3.7.1. מכרזים והצעות מחירים ע"פ המפורט בנהלי ISO 9001:2015.

3.7.2. שיקולי רכישה מקצועיים כלליים:

3.7.2.1. איכות המוצר

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

עדכון מס': 0	מס' ההוראה: 5.1	שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	
מתוך: 9	דף מס': 2	תאריך עדכון: 2.11.16	תאריך הוראה קודם:

3.7.2.2. איכות הספק

3.7.2.3. תנאי אספקה, מחיר.

3.7.2.4. הספק הזוכה אינו חייב בהכרח להיות הזול ביותר מבין ההצעות האחרות הרלוונטיות להזמנה, במידה שקיימים נימוקים העומדים לזכותו ומצדיקים את הרכישה ממנו לעומת ספקים אחרים שמחיריהם היו זולים יותר.

3.7.3. מודעות לאיכות הסביבה בתהליך הרכש:

3.7.3.1. במהלך ההתקשרות לרכישה, המועצה תוודא כי כל ספק מחויב על שמירת איכות הסביבה הן ברמת השמירה על המרקם הסביבתי והן ברמת אספקת חומרים ידידותיים לסביבה.

בקרה על מיקור חוץ

- 3.8. מועצה מקומית שהם מספקת שירותי מועצה שונים מתוקף היותה רשות מקומית בישראל.
- 3.9. המוקד העירוני מהווה מרכז שליטה לקבלת פניות והעברתן ליחידות השונות לצורך טיפול.
- 3.10. מועצה מקומית שהם מסתייעת בקבלנים שונים לצורך מתן השירותים המוניציפאליים. המועצה תבצע פיקוח שוטף אחר הקבלנים השונים לצורך בקרה אחר התקדמות פרויקטים/ פעילויות ועמידה בתנאי ההסכם תוך שימת דגש על שמירה על איכות הסביבה ומניעת מפגעים סביבתיים.

מוכנות ותגובה לחירום

- 3.11. מצבי חירום עלולים להתרחש כתוצאה מפעולות/מקורות שונים, כגון:
  - 3.11.1. פיגוע חבלני
  - 3.11.2. אסון טבע – רעידת אדמה
  - 3.11.3. הספקת מי שתיה מזוהמים – תרחיש בקטריאלי או כימי.
  - 3.11.4. שריפה
  - 3.11.5. דליפת גז בבריכת השחיה ובמקומות אחרים בישוב.
  - 3.11.6. אחסון כימיקלים בישוב (כגון מי כלור בבריכות שחיה ו/או חמרי הדברה).
  - 3.11.7. שפעת העופות.
- 3.12. מקורות המידע העיקריים של המועצה המקומית לגבי הסיכונים הפוטנציאליים באזור הינם רישיונות לעסקים. על מחלקת רישוי עסקים לרכז מידע זה ולהפנותו לידי ממונה על איכות הסביבה.

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	מס' ההוראה: 5.1	עדכון מס': 0	
תאריך הוראה קודם:	תאריך עדכון: 2.11.16	דף מס': 3	מתוך: 9

- 3.13 בידי המועצה המקומית ירוכז תיק ובו הנחיות לפעולה והוראות לתגובת המועצה המקומית למצבי חירום סביבתיים אפשריים. ההוראות תיגזרנה מתוך ניתוח הסיכונים הפוטנציאליים כפי שעולה מהמידע הנמסר למועצה המקומית.
- 3.14 הערכות המועצה המקומית לטיפול במצב חירום תתואם עם מחלקת הבטחון והגופים הרלוונטיים כגון: מכבי אש, משטרה, המשרד לאיכה"ס, מד"א, פיקוד העורף וכו'.
- 3.15 בהוראות יהיה פירוט של:
- 3.15.1 אחריות וסמכות
  - 3.15.2 סדר פעולות במצבי חירום
  - 3.15.3 גופים שיש לעמוד איתם בקשר
  - 3.15.4 שיטה לטיפול במצבים שונים
  - 3.15.5 סיום אירוע, כולל דיווח ותיעוד
- 3.16 היערכות פנימית של המועצה תתבצע בהתאם ל"נוהל עבודה בעת אירוע חירום יישובי" (מסמך ישים) ותקיף את כל האגפים והמחלקות במועצה ובכלל זה: חינוך, דוברות, הנדסה, תחזוקה, תחבורה והיסעים, כח אדם, איכות הסביבה, מחשוב, פס"ח, רווחה ח.מ.ש. ווטרינרית.
- 3.17 בעת אירוע חבלני או אירוע חירום מסוג אחר תסייע המועצה המקומית שוהם ככל הנדרש על מנת לאפשר טיפול מהיר ויעיל באוכלוסייה, בתשתית וברכוש ולהחזיר את החיים ביישוב למסלולם הרגיל בהקדם האפשרי.
- 3.18 באחריות הקב"ט לנהל, להנחות ולתאם את הפעילות של האגפים השונים במועצה בעת אירוע חירום בכפוף להנחיות ראש המועצה ומנכ"ל המועצה ולנהל את האירוע.
- 3.19 מנהלי האגפים והמחלקות יוודאו שכל המנהלים/עובדים שישלחו לאזור הפיגוע יתייצבו עם אפודי זיהוי של המועצה ואמצעי קשר על מנת שניתן יהיה לזהות אותם ולהקל על המשטרה במתן "אישור מעבר". אפודי זיהוי יחולקו במוקד העירוני באישור המנכ"ל.
- 3.20 מחלקת הביטחון, בתיאום עם ראש המועצה והמנכ"ל, תוודא בעת אירוע חבלני יישום ההיבטים הבאים:
- 3.20.1 סיוע למשטרת ישראל בבידוד אזור האירוע ע"י מחסומים ופקחים.
  - 3.20.2 סיוע למשטרת ישראל בשמירת הסדר הציבורי והרכוש.
  - 3.20.3 פתיחת "מרכז מידע" טלפוני לציבור.
  - 3.20.4 פתיחת מרכז סיוע ומידע באזור האירוע במסגרת מרכז הפעלה קדמי (מטה משימתי).
  - 3.20.5 הפעלת חוליות הקישור לבתי החולים והמכון הפתולוגי לקבלת מידע על נפגעים וסיוע למשפחות הנפגעים.
  - 3.20.6 הפעלת נוהל עבודה "חבצלת פיגועים"/ארגון הלוויות.
  - 3.20.7 סיוע לתושבים באזור התקרית (פיזי ונפשי) באמצעות צוותי טיפול בקהילה.

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	מס' ההוראה: 5.1	עדכון מס': 0	
תאריך הוראה קודם:	תאריך עדכון: 2.11.16	דף מס': 4	מתוך: 9

- 3.20.8 . פינוי וקליטת תושבים שנותרו חסרי קורת גג.
- 3.20.9 . סיוע למשפחות הנפגעים באיתור קרובים.
- 3.20.10 . ניקוי אזור התקרית.
- 3.20.11 . תיקון התשתיות שנפגעו בתקרית.
- 3.20.12 . העמדת נתונים (תיקי שטח ותוכניות הנדסיות של המבנים) לרשות המשטרה.
- 3.20.13 . סיוע באמצעים לפי בקשת המשטרה.
- 3.21 . מחלקת הביטחון ויתר האגפים והמחלקות במועצה יפעלו בעת אירוע חירום בהתאם ל"נוהל עבודה בעת אירוע חירום יישובי".
- 3.22 . לאחר סיום האירוע יערך סיכום ותוסקנה מסקנות באשר להיווצרות מצב החירום ודרך הטיפול בו, כולל מידת התיאום בין הגופים השונים. המסקנות תוגשנה להנהלת המועצה המקומית ולגופים הרלוונטיים, תוך מתן המלצות לעתיד והפקת לקחים בדבר פעולות מונעות.
- 3.23 . כחלק מפעילות ההדרכה, ייקבע לויז' לתרגול פעילות המועצה המקומית במצבי חירום ע"י רח"ל (רשות חירום לאומית).
- 3.24 . היערכות והתמודדות המועצה המקומית עם מצבי חירום בתחום המים:
- 3.24.1 . חדר המשאבות במועצה המקומית מגובה בדיזל גנרטור כמערכת חלופית למקרה של הפסקת חשמל ומצב חירום.
- 3.24.2 . למועצה המקומית מחסן ובו מאוחסנים האביזרים לתיקון תשתיות המים. למועצה 7 מכלי מים 1 קוב נייחים ומכל 1 קוב נגרר, כ"כ קיים מכל 5 קוב נייח המיועד לביצוע סבבי מילוי, למקרה שתידרש חלוקת מים. המכלים נמצאים בשליטת מנהל מחלקת התחזוקה במועצה. מכלי המים מאוחסנים באזור מכון המים בשטח מחסני המועצה. כמו כן מכון הביוב הראשי של שהם מגובה בדיזל גנרטור.
- 3.24.3 . בתיק חרום למשבר מים יש מפה המתארת את איזורי חלוקת המים וכן את המקורות לאספקת המים מהאיזור.
- 3.24.4 . תבוצע בדיקה והדרכת המוכנות לאספקת מים במצבי חירום ובמשבר המים עפ"י הנחיות מטה מל"ח ומנהל המים. בביקורת ובהדרכה יושם דגש על תיקון הליקויים מביקורת קודמת ובחינת ההערכות למצבים בהם עלולה להשתבש אספקת המים (מצבי חירום 3, 4 ו-5).

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	מס' ההוראה: 5.1	עדכון מס': 0
תאריך הוראה קודם:	תאריך עדכון: 2.11.16	דף מס': 5
	מתוך: 9	

4. אחריות ביצוע

- 4.1 מנהלי אגפים
- 4.2 מאמתת איכות ראשית
- 4.3 ממונה על איכות הסביבה
- 4.4 קב"ט המועצה

5. מסמכים ישימים

- 5.1 מסמך ישים 1 - נוהל 3.1.1 - ניהול דרישות עפ"י דין בניהול סביבתי
- 5.2 מסמך ישים 2 - נוהל מס' 3.1 - תכנון והתייחסות לסיכונים סביבתיים והזדמנויות.
- 5.3 מסמך ישים 3 - נוהל עבודה בעת אירוע חירום יישובי.

6. נספחים

- 6.1 נספח 1 - רשימת הוראות עבודה

7. תפוצה

- 7.1 מנכ"ל המועצה
- 7.2 ממונה איכות הסביבה
- 7.3 מאמתת איכות ראשית
- 7.4 קב"ט המועצה
- 7.5 ראשי אגפים
- 7.6 מנהלי מחלקות
- 7.7 כל עובדי הארגון

כותב הנוהל: מכון אופק לניהול בע"מ	תפקיד: יעוץ ארגוני, הנדסת תעשייה וניהול
מנחה תהליך: גב' חנינית וייס	תפקיד: מנהלת אגף איכות הסביבה
מאשר הנוהל: מר דודי זביב	תפקיד: מנכ"ל המועצה תאריך:

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

עדכון מס': 0	מס' ההוראה: 5.1	שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	
מתוך: 9	דף מס': 6	תאריך עדכון: 2.11.16	תאריך הוראה קודם:

נספח 1 – רשימת הוראות עבודה

רשימת הוראות עבודה

ISO 14001

מתוך אגף איכות הסביבה – הוראות עבודה בזיקה להיבטים סביבתיים:

אגף איכות הסביבה			5.4
		מטה והנהלה	5.4.1
03	3.12.12	ניהול והפקת אירועים עירוניים	5.4.1.01
01	5.11.13	ממשקי עבודה בין אגף הנדסה לבין אגף איכות"ס בנושא פרויקטים הנדסיים	5.4.1.02
00	2.6.11	סגירת מבנה – התייעלות אנרגטית	5.4.1.03
00	28.8.13	בקרת ביצוע – סיורים מקצועיים	5.4.1.04
		מח' תחזוקה	5.4.2
05	18.12.12	תחזוקת מוסדות חינוך	5.4.2.01
05	16.12.10	שיפוצי קיץ במוסדות חינוך	5.4.2.02
04	18.12.12	התקנת מדי מים	5.4.2.03
05	15.10.13	טיפול באיכות המים	5.4.2.04
05	18.12.12	תחזוקת רשת המים, הביוב והניקוז	5.4.2.05
00	15.4.13	אחזקת רשת המים	5.4.2.05.1
00	21.12.14	טיפול בתלונות בנושא נזילות במוסדות חינוך ומבני ציבור	5.4.2.05.2
04	18.12.12	ישיבות בוקר	5.4.2.06
04	18.12.12	טיפול חשמל	5.4.2.07
05	26.10.10	אחזקת רכבי המועצה	5.4.2.08
01	18.12.12	אירוע גלישה / פיצוץ בקו סניקה – דיווח וטיפול באירוע	5.4.2.09
00	18.12.08	השאלת רכבי אגף איכות הסביבה	5.4.2.10
01	17.5.11	תחזוקת מתקני ספורט	5.4.2.11
0	18.1.12	תחזוקה כוללת	5.4.2.12
00	7.1.12	ארגון הקישוטים בישוב	5.4.2.13

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	מס' ההוראה: 5.1	עדכון מס': 0
תאריך הוראה קודם:	תאריך עדכון: 2.11.16	דף מס': 7
	מתוך: 9	

01	28.9.16	תליית באגרים ועגולים בישוב	5.4.2.14
01	15.10.13	חיטוי מערכות מים ושטיפת תשתיות השופכין והביוב וצילום צנרת עפ"י חוק	5.4.2.15
0	8.4.13	תחזוקת מבני תנועות נוער	5.4.2.16
0	20.1.16	טיפול בתלונות בנושא נזילות במוסדות חינוך ומבני ציבור	5.4.2.17
0	14.10.15	פינוי פסולת אלקטרונית	5.4.2.18
		מח' איכות סביבה	5.4.3
07	15.3.11	הטיפול בבקשה לרישוי עסק (תחת הוראות מנכ"ל) -	5.4.3.01
04	17.7.13	ניקיון רחובות	5.4.3.02
04	6.11.13	רישוי שילוט	5.4.3.03
06	17.7.13	פינוי אשפה וגזם	5.4.3.04
09	18.1.12	בדיקות תקופתיות בעסקים (תחת הוראות מנכ"ל)	5.4.3.05
02	17.7.13	הדברה	5.4.3.06
03	14.3.13	פיקוח על עבודת הקבלנים - בוטל	5.4.3.07
03	13.11.12	רישיון עסק לקיום אירוע תחת כיפת השמים	5.4.3.08
01	17.7.13	מחזור פסולת	5.4.3.09
01	26.11.14	פעילות מתנדבי פארק שוהם	5.4.3.10
00	30.5.10	יישום חוק עבודת הנוער	5.4.3.11
02	20.11.13	שיפוץ חזיתות הבתים המשותפים	5.4.3.12
01	14.3.13	פיקוח על עבודות קבלנים – פרויקטים	5.4.3.13
01	1.12.10	ממשקי עבודה – חמש, ואגף איכות הסביבה בנושא: תחזוקה ותיקונים במבני תנועות נוער	5.4.3.14
		וטרינריה	5.4.4
05	17.7.13	חיסון נגד כלבת-בוטל	5.4.4.01
08	25.5.11	בדיקה וטרינרית בעסקים - בוטל	5.4.4.02
04	8.8.13	הטיפול בתלונות הציבור בתחום הוטרינריה	5.4.4.03

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

עדכון מס': 0	מס' ההוראה: 5.1	שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	
מתוך: 9	דף מס': 8	תאריך עדכון: 2.11.16	תאריך הוראה קודם:

04	14.6.05	ביקורת על בשר- בוטל	5.4.4.04
00	18.1.07	טיפול בחתולי רחוב - בוטל	5.4.4.05
02	8.8.13	טיפול בפניה בגין אבדן בע"ח	5.4.4.06
00	8.8.13	מתן שירותים וטרינריים למועצה מקומית שהם – איגוד ערים לשירותים וטרינריים גוש דן	5.4.4.07
		גינון	5.4.5
08	11.11.14	ביקורת על עבודות האחזקה של שטחי גינון	5.4.5.01
07	11.11.14	בדיקת הגינון בתכניות הפיתוח	5.4.5.02
06	17.7.13	יישום תוכנית גינון עד למסירה סופית	5.4.5.03
02	17.7.13	גינון בר קיימא	5.4.5.04
		פיקוח עירוני	5.4.6
13	20.1.16	טיפול בקנסות והגשת תביעות משפטיות	5.4.6.01
01	3.12.12	הליך פיקוח אחר הבקשה לרשיונות שילוט	5.4.6.02
02	20.11.13	פיקוח ניקיון וונדליזם – פארק יער שהם	5.4.6.03
02	6.11.13	מתן דו"חות חניה	5.4.6.04
		שעת חרום	5.4.7
00	24.6.14	נוהל סדר פעולות בשעת חרום	5.4.7.01
00	24.6.14	נוהל מעבר משגרה לשעת חרום מכלול לוגיסטיקה – מידי עד שבועיים	5.4.7.02
00	24.6.14	נוהל מעבר משגרה לשעת חרום מכלול לוגיסטיקה – שלושה חודשים	5.4.7.03
00	24.6.14	נוהל מעבר משגרה לשעת חרום מכלול לוגיסטיקה – שישה חודשים	5.4.7.04
00	24.6.14	נוהל זמן יקר – מכלול לוגיסטיקה	5.4.7.05
00	24.6.14	נוהל זמן יקר – אנרגיה	5.4.7.06
00	24.6.14	נוהל זמן יקר – מים וביוב	5.4.7.07
00	24.6.14	נוהל זמן יקר – משק כללי	5.4.7.08
00	24.6.14	נוהל זמן יקר – יחידה סביבתית	5.4.7.09

נהלי איכות הסביבה – ISO 14001:2015

שם ההוראה: ניהול תפעול ובקרת מערכת ניהול סביבה	מס' ההוראה: 5.1	עדכון מס': 0
תאריך הוראה קודם:	תאריך עדכון: 2.11.16	דף מס': 9
	מתוך: 9	

היחידה הסביבתית שהם חבל מודיעין			5.7
02	1.11.11	תפקידי יחידה סביבתית	5.7.01
01	1.11.11	מתן המלצה לאישור היתרי בניה	5.7.02
0	3.3.10	חוו"ד רעש וזיהום אויר לבקשות להיתרי בניה ורישוי עסקים	5.7.03
0	3.3.10	מתן יעוץ בנושא תעשיות טעונות מעקב	5.7.04
0	3.3.10	חומרים מסוכנים	5.7.05
0	3.3.10	בדיקת מפגעי רעש וזיהום אויר	5.7.06
0	3.3.10	טיפול בתלונות בנושא ריסוסים בקרב מגורים	5.7.07
3	24.1.16	ניטור יתושים, נמר אסיאתי ונמלת אש	5.7.08
01	1.11.11	חינוך סביבתי	5.7.09
0	1.3.09	המשמר הירוק	5.7.10
2	24.1.16	פיקוח על קבלן ההדברה	5.7.11